Nr. 86 (1717). Cena 250.000 mk. Włocławek, niedziela dnia 13 kwietnia 1924 r. Rok VII

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu 1 zł. 80 gr., na prowincji i z odnoszeniem do domu 2 zł. 50 gr.

Ogłoszenia za wiersz milimetrowy na pierwszej stronie 10 groszy polskich, na drugiej i trzeciej — 8 gr., na czwartej — 5 gr. Ogłoszenia drobne po 3 grosze za wyraz. Tłustym drukiem — podwójnie. Najmn. ogł. — 30 gr. Dla zagranicy ceny o 100 proc. wyższe. Układ ogłoszeń czterołamowy. Ceny ogłoszeń, podane w złotych polskich, obliczane będą podług kursu złotego franka ustalonego przez Ministra Skarbu.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783

Pamiętajmy, że wolność, dając prawa, wkłada także obowiązki. *Sienkiewicz.*

SPZEDAWCZYKI.

P. Postolski właściciel sklepu kolonjalnego przy ul. 3-go Maja i p. Bohusz geometra sprzedali nabytą od p. Lewińskiego posesję żydowi Ehrenreichowi. Społeczeństwo polskie powinno zachować ich w trwałej pamięci.

Rozwój Lotnictwa w Rosji.

Proszę wziąć do rąk którąkolwiek z tylu wydawanych w Rosji Sowieckiej gazet i odnaleść w niej dział poświęcony propagandzie na rzecz „czerwonego" lotnictwa. Działy takie prowadzone są z dnia na dzień przez wszystkie zdaje się dzienniki komunistyczne od dwu lat. Zawierają one informacje, zestawienia liczbowe, fachowe artykuły popularne o lotnictwie i gazach, feljetony, odezwy i listy „ofiar" zbieranych, właściwie ściąganych na ten cel również od dwu lat. Na rzecz lotnictwa opodatkowane są wszystkie warstwy ludności, partje, urzędnicy, przemysł, handel, rolnictwo.

W czasopismach nie brak również odpowiednich ilustracyj. Oto jedna z nich zamieszczona od wielu miesięcy nad tytulikiem działu awiatycznego wielkiego dziennika moskiewskiego „Prawda". Dwa walczące aeroplany. Lecący wyżej a oznaczony gwiazdą pięcioramienną z rzuconą przez lotnika bombą rozsadza drugi aeroplan, posiadający okrągły znak koalicyjny.

Artykuły swą tendencją nie różnią się w niczem od rysunku.

Oprócz budżetu zwyczajnego, lotnictwo wojenne w Rosji, jak już wspomnieliśmy, posiada swój budżet nadzwyczajny oparty na niby dobrowolnych składkach i stałem opodatkowaniu.

Dzięki ogromnej energji, jaką władza sowiecka wkłada w dzieło rozbudowy lotnictwa, Rosja na tem polu w ciągu ostatnich lat poczyniła znaczne postępy, prześcigając nas na tem polu.

Niema zebrania lub zjazdu partyjnego, na którymby kwestja ta nie była szeroko omawiana. Niedawno przy takiej sposobności dłuższą wymowę wygłosił „Gławkowerch" Kamieniew, który lwią część swego przemówienia poświęcił lotnictwu polskiemu, jako głównemu współzawodnikowi Rosji w przyszłej wojnie.

Kamieniew nie zapomniał również o gazach. Jak małą trzeba liczbę aeroplanów zaopatrzonych w bomby trujące, by zniszczyć ludność całego miasta...

Rząd sowiecki szkoli liczne kadry lotników, coraz nabywa zagranicą nowe aeroplany, ale w myśl zasady, że niema rozwoju lotnictwa, bez rozwoju przemysłu lotniczego, tworzy u siebie nowe i rozszerza istniejące już warsztaty budowy motorów i aeroplanów. Inżynierowie i konstruktorzy niemieccy dopomagają mu w tem, usilnie.

Żadne z pism polskich niema stałej rubryki poświęconej lotnictwu. Rzadko ukaże się artykuł lub notatka dziennikarska przypominająca czytelnikowi tą ważną dla bezpieczeństwa i przyszłości naszej kwestją. Ogół pochłonięty jest innemi sprawami, a rozwój tej gałęzi obrony narodowej w Polsce postępuje w tempie słabszem niż gdzieindziej.

O olbrzymich postępach, jakie osiągnął w tej dziedzinie nasz sąsiad zachodni, możnaby całe tomy pisać. Czuwajmy!

Ludwik Zieliński.

Z Sejmu.

Posiedzenie Sejmu w dniu 8. 4. 1924 roku.

Po odesłaniu do komisji noweli do ustawy łowieckiej, noweli do ustawy rybołóstwa, ustawy o rozpłodnikach w stadach zarodowych, ustawy o kontroli nad ogierami i rejestracji klaczy zarodowych, oraz ustawy o upoważnieniu rządu do zabezpieczenia i prawa użycia pożyczki, zaciągniętej u rządu francuskiego, Izba przyjęła w trzeciem czytaniu ustawę pocztową oraz rezolucję, domagającą się ustawy o odpowiedzialności skarbu za przesyłki pocztowe i telegramy w obrocie wewnętrznym. Przyjęto dalej w trzeciem czytaniu ustawy o pracy nocnej kobiet oraz w drugiem i trzeciem czytaniu ustawę o rozciągnięciu na Górny Śląsk wszystkich ustaw, obowiązujących w sprawach wojskowych. Uchwaleniu tej ustawy sprzeciwiali się jedynie socjaliści. Następnie poseł Załuska referował ustawę o obowiązkach i prawach oficerów marynarki wojennej. Projekt rządowy mówi o 2 korpusach oficerów morskich i technicznych. Komisja wojskowa połączyła je w 1 korpus, gdyż stan czynny oficerów marynarki jest i będzie przez pewien czas nieliczny. Należy więc tym oficerom powiększyć szanse awansu. Pozatem, ponieważ posiadamy jednostki bojowe morskie, mianowicie łodzie podwodne i torpedowce, musimy specjalnie dbać o element techniczny i umożliwić oficerom technicznym dojście do naczelnych stanowisk. Następnie komisja podniosła liczbę lat w szkole morskiej z 2 na 3. Ustawa ta jest częścią podstawowej ustawy o prawach oficerów i przepisy ogólne są w niej utrzymane. Jako państwo morskie mamy tradycje, chociaż są one zapomniane. Idea utworzenia własnej siły morskiej, ucieleśniona od 15-go wieku zapadła tak głęboko w dusze narodu, że elektorom polskim stawiano za warunek budowanie floty. Dziś, gdy bandera nasza odżyła, mówca wyraża życzenie, aby nasza wola była trwalszą od woli naszych przodków. W głosowaniu ustawę w 2 i 3 czytaniu przyjęto.

Po przedstawieniu Sejmowi kilka wniosków poselskich uchwalono, następujące rezolucje:

Wzywa się Rząd, aby w ciągu 6 tygodni wniósł ustawę o obowiazku odszkodowania przez państwo strat powstałych z powodu zbiegowisk, rozruchów, lub wykonania odpowiednich zarządzeń władz państwowych celem ich stłumienia.

Wzywa się Rząd do ujednostajenia podręczników szkolnych w każdym powiecie a nawet okręgu każdego kuratorjum szkolnego, przeprowadzenia rewizji programu szkół powszechnych i średnich tak w dziedzinie materjału naukowego jak i wychowawczej.

W nagłych wnioskach poruszono w pierwszym rzędzie napastliwe stanowisko Litwy. Pos. Dębski (Piast) oświadczył, iż pobłażliwość, z jaką rząd i naród polski traktują od szeregu lat wrogie stanowisko Litwy, tłomaczyć może tylko dążenie do utrzymania pokoju nawet kosztem wszelkich ofiar z tem, że chcemy uznać prawo Litwy kowieńskiej do niepodległości. Prowokacyjne zachowanie się Litwy zaczyna przybierać formy przerażające. Dalsza pobłażliwość byłaby karygodną bezczynnością. Litwa dąży do zagłady elementu polskiego na Litwie. Litwa ogłasza stan wojenny z Polską i czyni rzeczywiście przygotowania wojenne. Litwa blokuje Polskę od lat 3, oczywiście akcja z państewkiem 2 i pół miljonowem nie budzi naszych obaw, ale chodzi o to, że Litwa jest terenem różnych wpływów politycznych, szczególnie zaś niemieckich i rosyjskich. Prawem i obowiązkiem Polski jest zwrócić uwagę opinji świata i Ligi Narodów na tę groźbę zakłócenia pokoju, oraz upomnieć się o prawa mniejszości polskiej na Litwie. Niewiadomo, czy stolica apostolska wie o tem, że fanatyczny kler litewski aprobuje ostatnie naganki w kościołach na tych, którzy modlą się lub śpiewają po polsku. Czas najwyższy aby Polska zwróciła na to uwagę czynników miarodajnych, a także aby upomniała się o prawa ludności polskiej na Litwie. Wniosek większości stronnictw domaga się, aby rząd użył wszelkich środków celem usunięcia ciągłych gróźb wojennych na granicy polsko - litewskiej, oraz przywrócenia prawa do swobodnego życia ludności polskiej na Litwie, w szczególności rząd ma poruszyć tę sprawę przed Ligą Narodów.

Wśród ogromnej wrzawy na ławach polskich przeciw nagłości tego wniosku wystąpił p. Taraszkiewicz z klubu ukraińskiego. Mówce zakrzyczano. Marszałek Rataj musiał przerwać posiedzenie na 5 minut. Po przerwie nagłość wniosku, domagającego się obrony ludności polskiej na Litwie i wystąpienia Polski przed Ligą Narodów, przyjęto.

W końcu przyjęto jeszcze nagłość wniosku posła Milika w sprawie opłat za paszporty zagraniczne dla robotników.

Następne posiedzenie Sejmu wyznaczono na czwartek, o godz. 4-ej po poł.

MYŚLI.

Wybrał J. K.

Ludu polski! w twoim ręku twoja przyszłość, lecz pomnij że wolność, zdobyta przez ból, utwierdza się tylko przez pracę.

Ludu polski! ty masz swą pracą odbudować ten twój ukochany dom, który ci zburzono w czasach klęski— i nad bramą jego położyć napis, wyryty we wszystkich naszych sercach: Jeszcze Polska nie zginęła!

Sienkiewicz.

Z KRAJU.

Nasz wywóz do Belgji. Będąc producentem i konsumentem znacznej ilości piwa, Belgia zmuszona jest sprowadzić z zagranicy jęczmień browarny, chmiel i słód. W związku z tem, dostawcy czechosłowaccy zrzeszyli się w celach dostawy tych artykułów do Belgji i tem się w znacznym stopniu objaśnia zdobycie rynku belgijskiego przez Czecho-Słowację. Belgja potrzebuje również wielkiej ilości kartofli sadzonek, szczególniej t. zw. »Industria« i »Modrow«. Grunt belgijski nie jest podatny do uprawy sadzonek i z tego powodu wywóz z Polski mógłby być na stałe zapewniony. Należałoby również wywozić mąkę kartoflaną i płatki suszone.

Nowe mianowania w Generalnym komisarjacie w Gdańsku. Naczelnik wydziału handlu zagranicznego w Minist. Przemysłu i Handlu p. Otton Węcławowicz opuszcza zajmowane stanowisko i przechodzi do Generalnego komisarjatu Rzplitej w Gdańsku.

Opłaty za pośrednictwo państwowych urzędów. Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Skarbu, wydanego w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Opieki Społecznej państwowe urzędy pośrednictwa pracy popierać będą za pośredniczenie od pracodawców pół franka złotego za każdą osobę. Rozporządzenie to zostanie ogłoszone, w dniach najbliższych. Jest to niemal pięciokrotna sumy w stosunku do opłat dotychczas pobieranych za pośrednictwo pracy.

Przed wprowadzeniem złotego polskiego. We wszystkich departamentach Min. Skarbu obok normalnego biegu spraw wre gorączkowa praca przygotowawcza do wprowadzenia złotego polskiego z chwilą uruchomienia Banku Polskiego. Na odbywanych konferencjach omawiana jest sprawa przechowywania należności skarbowych, wypłat zasilania kas odcinkami złotowemi, nasycenia rynku pieniężnego nową walutą, by w możliwie najkrótszym czasie, przeprowadzić zmianę waluty i aby, zmiana ta nie odbiła się niepomyślnie na życiu gospodarczem Państwa. Wszystkie niezbędne zarządzenia wydane będą w odpowiednim czasie.

Podział złota rosyjskiego.

PARYŻ, 12.IV. (PAT.—P.R.) Niektóre pisma uczyniły wiele hałasu z powodu wysłania przez bank francuski złota do Anglji. Poincaré, odpowiadając w senacie na zapytanie sen. Monzie w tej sprawie, oświadczył, iż z sum, które były przez Rosję złożone w okresie przed zawarciem przez nią traktatu pokojowego w Brześciu Litewskim, pozostało 16 miljonów dolarów, które podzielono pomiędzy Francję i Anglję, jako drobną spłatę długu rosyjskiego w tych państwach. Zgodnie z powyższem, 8 miljonów dolarów przesłano do Anglji, a jednocześnie 8 miljonów zatrzymano we Francji.

Pogadanki Ewangeliczne.

Niedziela Palmowa.

Ostatnia podróż Zbawiciela do Jerozolimy, na śmierć. Na krótko przed jej podjęciem, przybył On zza Jordanu do Betanji, w pobliże stolicy, na wezwanie sióstr Łazarza, który był zachorzał, aby go uleczył. Zwłóczył wszakże z udaniem się tam dwa dni, aż Łazarz umarł. Poczem ruszył w drogę z uczniami. W drodze oznajmił im proroczo o śmierci Łazarza i, ze względu na nich, wyraził zadowolenie, że nie był obecny w Betanji podczas jego choroby, a to iżby uwierzyli w Niego tem mocniej, gdy ujrzą cud wskrzeszenia.

Gdy Jezus przybył na miejsce, Łazarz »miał« już 4 dni w grobie i cuchnął. Zważywszy na okoliczność posuniętego już dość daleko rozkładu, wskrzeszenie Łazarza było cudem bardziej pozywającym, niż wskrzeszenie młodzieńca z Naim i córki Jaira. Sprawiło też wrażenie wstrząsające na licznych jego świadkach i wieść o niem rozległa się echem potężnem. Doszła też rychło do wiadomości faryzeuszów i stała się przyczyną ostatecznego spisku na życie Jezusa, by snać »cały świat« za Nim nie poszedł.

Tymczasem On udał się do Efremu. Spiskowcy, którzy rachowali na przybycie Jego do Jerozolimy na święta Paschy, poczynali się już niepokoić. Ale, na 6 dni przed Paschą, Jezus przyszedł do Betanji z powrotem. Tu przyjął ucztę u Szymona Trędowatego, na której był i Łazarz z siostrami, a Marja Magdalena, jedna z tych dwóch sióstr, namaściła wonnym olejkiem głowę i nogi Jego »na pogrzeb«. Na wieść o tem, żydzi jerozolimscy zbiegli się tłumnie do Betanji, aby zobaczyć, nietylko Wskrzesiciela, lecz i wskrzeszonego. Przedniejsi zaś kapłani umyślili zabić i Łazarza, gdyż jako wskrzeszeniec, był żywym dowodem mocy Jezusa i pociągał wielu żydów do wiary w Niego.

Inaczej na ten cud reagowały tłumy, przybyłe do miasta świętego na święta Paschy. Nie były jeszcze podburzone przeciw Mesjaszowi. Wskrzeszenie Łazarza uprzytomniło im wszystkie poprzednie cuda Jezusa, dodało im blasku, ukoronowało je w ich oczach. To stało się mocą prawa duszoznawczego, wedle którego — wspomnienia zdarzeń pokrewnych, potrącone i zbudzone przez nowy fakt jednorodny, kojarzą się na zasadzie pokrewieństwa, zbiegają w jedno ognisko samowiedzy i wypływają na powierzchnię świadomości.

Dla tych tedy tłumów, które Łukasz zowie »rzeszami uczniów« Chrystusowych, ów cud, wchłonąwszy w siebie cuda Jego poprzednie, stał się pobudką do zgotowania Mu triumfalnego wjazdu do Jerozolimy. Ten wjazd opisują wszyscy czterej ewangeliści. Kościół podaje nam dziś opis jego w redakcji Mateusza, 21. 1 — 9.

Nazajutrz (Jan, 12) Jezus wybrał się do Jerozolimy, wysławszy naprzód przed sobą dwóch uczniów do sioła Betfage u stóp góry Oliwnej, aby stamtąd przyprowadzili Mu oślicę i oślę, które mieli znaleźć w miejscu, wskazanem przez Niego z góry.

— Gdyby kto się wam sprzeciwił, powiedźcie, że Pan ich potrzebuje, a wnet je puści.

Marek i Łukasz objaśniają, że istotnie uczniowie spotkali się ze sprzeciwem ze strony właścicieli, którzy jednak posłyszawszy o woli Pana, wnet ustąpili.

Marek, Łukasz i Jan mówią tylko o źrebcu, gdyż jego Chrystus dosiadł. Marek i Łukasz dodają, że na tym źrebcu nikt jeszcze nie siedział. To ma znaczenie symboliczne. Oślica »podjarzemna« oznacza żydów, jako będących pod zakonem; źrebię — pogan, jako »nieobjeżdżonych« (Wujek), dzikich religijno - moralnie. Chrystus dosiada źrebię na znak powołania pogan, gdyż żydzi odrzucili się sami.

Uczniowie włożyli szaty swe na na źrebca i wsadzili nań Mistrza.

Tak Pan inscenizuje swój wyjazd triumfalny do Jerozolimy, w tej połowie roli, która należała do Niego, przewidziawszy część jej drugą ze strony tłumu, co wszystko zarazem było przepowiedziane przez proroka Zacharjasza (9. 9).

Wieść o zbliżaniu się Jezusa staje się dla tłumu hasłem do wyładowania jego Dlań zapału. Tłum śpieszy na spotkanie, by Go wprowadzić do stolicy z triumfem. Zbawiciel chce tego triumfu i przyjmie go, lubo w różnej, niż tłum intencji. Chce iść triumfalnie na miejsce swej kaźni; gdy żydzi widzą w Nim wciąż tylko wskrzesiciela swego królestwa. Różne intencje i cele, jednaki do nich środek. Nie było też zgodności co do środka między Jezusem a rzeszą po pierwszym cudzie rozmnożenia chleba, kiedy Chrystus szedł przed zachwyconym tłumem na górę, bo w tedy jeszcze nie przyszła była godzina Jego. Teraz już nadchodzi.

Wśród „rzeszy uczniów", manifestującej na cześć Jego słaniem dywanami szat, rzucaniem gałązek palmowych pod stopy Jego i okrzykami błogosławiącemi, byli wmieszani i Jego wrogowie. Zgorszeni Jego triumfem, wzywają Go obłudnie:

— Nauczycielu, nałaj uczniom swoim!

— Powiadam wam, iż gdyby oni milczeli, kamienie wołać będą! — odparł Nauczyciel (Łuk.)

Okrzyki tłumu świadczą o jego intencji. Łukasz i Jan mówią o „królu", Marek o „królestwie Dawidowem", Mateusz — tylko o „Synu Dawidowym", lecz niewątpliwie jako o spadkobiercy królewskich praw rodu Dawidowego.

A Chrystus postępuje w pochodzie triumfalnym, jako Król Boleści...

X Charszewski.

Co niesie dzień?

KWIECIEŃ **13** NIEDZIELA

Dziś: Palmowa. Heremengild m., Ida d.

Jutro: Walerjan m., Justyn m.

Wschód słońca o g. 5.10
Zachód o g. 6.53
Wsch. księżyca o g. 11.28
Zachód o g. 2.16

Spostrzeżenia Stacji Meteorologicznej we Włocławku.

Kwiecień	godzina	ciśnienie powietrza w m/m 700+	temperatura w stopn. Celsjusza	zachmurzenie nieba 0—10	Kierunek i szybkość wiatru w mtr/sek.
6	21	61,0	—,	0	C — 0
7	7	62,0	—,	0⊙	C — 0
7	13	—,	—,	—	C — 0

Z powodu remontu klatki dla termometrów, notowań temperatury przez kilka dni nie będzie.

Czytelnia katolicka (vis-a-vis katedry) otwarta we wtorki i piątki od godz. 1—4-ej po południu.

Tow. Kraj. Oddz. Kujaw. Muzeum otwarte od godz. 12—13 i pół.

Kurs franka złotego waloryzacyjnego na dzień 13 kwietnia r. b. wynosi 1.800.000 mk.

Z giełdy d. 12. 4:

Dolar	9 250.000
Funt angielski	40.300.000
Frank szwajcarski	1.635 000
Frank francuski	542.800
Frank belgijski	462.300
Liry włoskie	410.600
Korony czeskie	269.150
Korony austrjackie (100)	131.000

4% poż. premj. 1.050.000., 8% poż. 1.350.000, 6% pożycz. dol. 4.940.000, 4½% listy zastawne Tow. Kredytowego Ziemskiego (216 mk.=100 rub. rosyj.) 4.250.000.

Męczeństwo pierwszych chrześcian. Dziś, t. j. w niedzielę, dnia 13 b. m. w teatrze »Polonja« ruchliwa Sekcja Dramatyczna Stow. Młodzieży Katol. »Spójnia« wystawi wzruszający do głębi dramat religijny w 5 aktach O. Maurusa Carnota z czasów prześladowania pierwszych chrześcijan za cesarza Decjusza w starożytnym Rzymie. Przed oczami widza przesuną się rozpaczliwe widoki tortur, jakie zadawano pierwszym chrześcijanom, którzy z miłości dla Chrystusa chętnie i z radością oddawali swe życie ze słowami na ustach: »Zostanę wiernym Bogu mego serca«. Oryginalne kostjumy rzymskie ściśle dostosowane do treści sztuki. Z gorącym apelem i prośbą zwraca się młodzież »Spójni« do Szan. Społeczeństwa o poparcie wysiłków młodocianych, rwących się do życia. To też nie wątpimy ani na chwilę, że apel młodzieży nie przejdzie bez echa i sala teatru zapełnioną zostanie po brzegi. Bilety pozostałe już w małej tylko ilości, nabyć można od godz. 5 po południu przy wejściu na salę. Szczegóły w programach. Wzorowy porządek zapewniony.

Referat o zbiórce złota na skarb polski wygłosi w sali Magistratu dziś (niedzielę) o godz. 4-ej po południu Demelówna ze Lwowa, członek głównego Komitetu zbiórki. Wejście bezpłatne.

Z T-wa Gimnastycznego »Sokół«. (Dyplom dla zwycięzcy w zawodach lekko-atletycznych). W dniu 13 b. m. (t. j. dziś), odbędą się zawody lekko-atletyczne według następującego programu: o godz. 11: na placu Gimnazjum Państw. 1) rzut granatem, 2) skok w zwyż, 3) skok w dal; o godz. 15: na szosie Kowalskiej na 3 kilom.: 1) bieg 5000 mtr., 2) bieg 3000 mtr., 3) sztafeta 1600 mtr.(4×400).

Święto sadzenia drzewek. W poniedziałek dnia 14 b. m. odbędzie się święto dziatwy szkolnej, sadzenie drzewek przy ul. Długiej i Wiejskiej pod kierownictwem miejskiego botanika p. Muchowicza.

„Jak zostałem literatem“ W dniu 14 kwietnia b. r. w sali teatru „Nowości“—raz jeden wystąpi znakomity pisarz polski dr. Tadeusz Żeleński—Boy. Przyjazd tak znakomitego gościa wzbudził niezwykłą sensację w całem mieście. Boy przed paroma tygodniami występował w kilku miastach polskich — wszędzie gorąco i owacyjnie przyjmowany. Boy mówić będzie „Jak zostałem literatem“. Sprzedażą biletów zajęła się Księgarnia W-go Neumana.

Wystawa maszyn rolniczych. Dowiadujemy się, że placyk miejski przy ul. Kościuszki (obecna szkółka drzewek) ma być upiększony przez pobudowanie od ulicy pięknego pawilonu, w których urządzona będzie wystawa maszyn rolniczych.

Święto sportowe w Toruniu. Dowiadujemy się, że Towarzystwa Sportowe w Toruniu urządzają przy współudziale klubów Wojskowych w dniach 20 i 21 kwietnia r. b. »Święto Sportowe« na które składać się będą gry w piłkę nożną, biegi i t. d., a między innemi bieg na przełaj z przeszkodami o nagrody Pomorskiej Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

Bieg ten jako pierwszy tego rodzaju w bieżącym sezonie wzbudzi niewątpliwie wielkie zainteresowanie w Kołach Sportowych.

Szczegóły »Święta Sportowego« podamy w dniach najbliższych.

Od 364 lat kroniki nie notowały tak wielkiej powodzi. Powódź obecna trwale zapisze się w kronice historji. W dole Wisły poziom wody dosięgnął wysokości niespotykanej dotychczas od kilkuset lat.

Toruń, który jest świadkiem powodzi, przechowywa w swym ratuszu, starą kronikę, która największą powódź, kiedy woda przewyższała obecny poziom od 12 do 15 cali, notuje w r. 1560.

Spostrzeżenie z rekolekcyj. Przeszło 20 lat odprawiają się rekolekcje, jak dawniej przed niedzielą Palmową dla inteligencyj w tutejszej Bazylice Katedralnej. Pewien z uczestników rekolekcji od czasu wprowadzenia tychże oświadcza, że żadnego roku tak licznego udziału w św. ćwiczeniach nie było, jak w roku bieżącym. Konfesjonały oblężone były przez kilkanaście godzin, a z przerwami cały dzień w piątek. Żyje wiara w narodzie Polskim, pobożność wzrasta, stosunki w kraju poprawiają się, skarb kończy swoją ciężką kuracje. Nasze pokolenie doczeka i ujrzy Polskę wielką szczęśliwą! S.

Aktualna nowość. W tej chwili ukazała się b. interesująca—przeszło 40 stron licząca broszura. Wydał ją Komitet Dnia Katolickiego, zapowiedzianego na II święto Wielkiejnocy.

Słowo wstępne wyjaśnia cel Dnia Katolickiego. Pierwsza praca pióra X. Senatora Adamskiego, podaje zarys zadań i celów Akcji katolickiej na dzisiaj. W drugiej — szkicuje z wielkiem umiłowaniem X. Prądzyński — sylwetkę X. Patrona Wawrzyniaka, z którego siedemdziesięcioletnią rocznicą urodzin »Dzień Katolicki« się łączy. Trzecia część podaje obfity materjał deklamacyjny i chórowy, dla towarzystw chcących urządzić wieczornicę. Znajdziemy w niej utwory: Słowackiego, Kasprowicza, Konopnickiej, Wincentego Pola itd. Broszura ta ma wartość trwałą, można ją zamawiać w cenie dwóch miljonów mk., oprócz kosztów wysyłki, pod adresem: Komitet Dnia Katolickiego — Poznań Al. Marcinkowskiego 22 II ptr. pok. 41.

Podziękowanie. Zarząd T-wa Przyjaciół Młodzieży składa serdeczne podziękowanie Zarządowi spółdzielnej księgarni szkolnej, a w szczególności szanownemu panu Inspektorowi Kaczorowskiemu za ofiarowany towar w sumie 60.000.000 marek dla uczni Państ. Gimnaz. Męskiego.

Chleb staniał. Za kilo chleba obecnie płaci się 360 000 mk., gdy jeszcze przed 3-ma dniami płaciło się 440.000 mk.

Statystyka parafialna. W miesiącu marcu sporządzono w par. św. Jana aktów: urodzeń 46, małżeństw 16 i zejścia 38.

Ze szpitala św. Antoniego. W szpitalu św. Antoniego zmarło w miesiącu marcu 11 osób.

Stan zdrowotny. We Włocławku: 1 przypadek płonicy, 3 przypadki błonicy, 1 przypadek róży. Osiecz Wielki gm. Pyszkowo: 1 przypadek gruźlicy płuc z wynikiem śmiertelnym. Dębice gm. Śmiłowice: 1 przypadek błonicy. Rępka Szlachecka gm. Kłubka: 1 przypadek duru brzusznego.

Straszny wypadek. Wczoraj o godz. 4 rano właściciel restauracji przy ul. Łęgskiej, Klemens Moszczyński, od pewnego czasu chory umysłowo, mimo, że był strzeżony przez rodzinę, wybiegł z domu niepostrzeżony. Rodzina, zauważywszy jego nieobecność, natychmiast rozpoczęła poszukiwania w różnych kierunkach i służącej udało się go odnaleźć, biegł w kierunku szpitala św. Antoniego; tam nagle skręcił w ulicę Szpitalną. Służąca, domyśliwszy się, że on ma zamiar samobójczy, chciała go schwycić, nie mogła go jednak obezwładnić. Ten wyrwał jej się, zbiegł z góry, prowadzącej na most Zgłowiączki (ul. Kilińskiego) i tam w jej oczach rzucił się do wody i utonął.

Nawoływania służącej o pomoc, były bez skutku, mimo, że napotkała jakichś mężczyzn. Smutne to u nas, że pewna część społeczeństwa, odmawia pomocy w takich lub innych wypadkach. Tacy ludzie powinni być karani za swoją bierność.

Konfiskata wieprzowiny z potajemnego uboju. Zarząd Rzeźni Miejskiej dn. 10 bm. skonfiskował Ludwikowi Rymarkiewiczowi, zam. przy ul. Kapitulnej Nr. 6 mięso za wieprza potajemnie zabitego przez Adama Zielińskiego zam. na Zazamczu Nr. 5 i odstąpionego Rymarkiewiczowi.

Ponieważ mięso okazało się zdrowem, przeto Magistrat przeznaczył — pół wieprza dla użytku miejskiego Przytułku Starców przy ul. Łęgskiej i pół wieprza dla ochronki »Opatrzność przy ul. Biskupiej. Pozatem jak się dowiadujemy winni zostaną pociągnięci do odpowiedzialności karnej. Tak to bywa gdy ktoś omija prawo chodząc drogami krętemi inaraża bliźnich na zatrucie trychinami.

Nieporządki. W końcu ulicy Bulwarowej tuż przy wylocie ul. Towarowej, w czasie wielkich chłodów zwożono tam różne nieczystości. W czasie odwilży wywożono również śnieg, lecz byli i tacy, którzy wynosili nieczystości, na które miejsce winno być het poza miastem. Z nastaniem dni ciepłych wytwarza się tam taka atmosfera, iż nie sposób obok miejsca przechodzić. Możeby zajęły się tem odpowiednie władze i doprowadziły plac do porządku.

Z OKOLIC.

Pożary. W dniu 2 b. m. w kolonji Sąsieczno, gm. Obrowo, pow. lipnowski, pożar strawił dom mieszkalny z oborą, należący do Stanisława Dulkiewicza. Przyczyna pożaru niewiadoma. Całkowite straty pokrywa Polska Dyrekcja Ubezpieczeń Wzajemnych.

— Dn. 7 b. m. w leśniczówce, należącej do dominium Smólsk, własność p. Stefana Olszowskiego, zapłonął z przyczyny niewiadomej dom mieszkalny. Straty całkowite pokrywa P. D. U. W.

— We wsi Strzygi, gm. Chodecz, pow. Włocławek, z niewiadomej przyczyny spłonęły 3 b. m. dwie zagrody włościańskie, należące do Szymona Lewandowskiego i Michała Kujawskiego. Całkowite straty pokrywa P. D. U. W.

Arcybiskup Cieplak — uwolniony.

Dziś, w niedzielę o godzinie 8-ej rano ujrzą Go w Warszawie.

RYGA. 11.4. PAP. Przybył tu dziś arcybiskup Cieplak, który wyjeżdża jutro do Warszawy, gdzie przybędzie w niedzielę o godz. 8 rano.

RYGA, (AW.) Dnia 11 b. m. przybył tutaj arcybiskup Cieplak. Arcybiskup odprawił uroczystą mszę w kościele św. Franciszka. Na nabożeństwie obecni byli przedstawiciele kolonji polskiej, poselstwa i licznie zgromadzona publiczność. Miejscowe duchowieństwo asystowało arcybiskupowi w dziękczynnej mszy.

TELEGRAMY.

Papież poza Watykan nie wyjdzie.

RZYM, 12.IV. (P.A.T.) Rozeszła się tu sensacyjna pogłoska o rzekomem wyjściu Papieża poza granice Watykanu, na uroczystość poświęcenia lokalu Stowarzyszenia „Cavalieri di Colombo". Papież istotnie ma wziąć udział w tej ceremonji. Towarzyszyć mu mają niedawno mianowani kardynałowie amerykańscy oraz kardynałowie Vanutelli, Merry, de Val, Gasparri, Pompili i monsignorowie Pizzardo i Borgongini. Pogłoska o przekroczeniu przez Papieża granicy Watykanu polega na nieporozumieniu. Tereny, na których wzniesione są nowe budowle, do roku zeszłego nie należały istotnie do pałaców watykańskich, zostały jednak w roku 1923 nabyte w imieniu Watykanu przez Stowarzyszenie „Cavalieri di Colombo", wskutek czego miejsce to jest obecnie integralną częścią pałaców apostolskich. Chociaż więc Papież opuszcza swoje pałace, nie dotyka jednak ulicy, ponieważ z Watykanu do nowowybudowanego gmachu istnieje przejście przez zakrystję kościoła św. Marty. Do kościoła św. Marty przechodził kilkakrotnie Papież Benedykt XV, a nawet już Pius X, który udawał się tam celem odwiedzenia ofiar trzęsienia ziemi w Messynie. O ile więc Papież, według zamierzonego programu, weźmie udział w uroczystości poświęcenia nowego gmachu, nie będzie to fakt ani polityczny, ani sensacyjny. Parokrotnie już dokonywane były nabycia terenów, granicznych z Watykanem, które później podciągnięte zostały pod prawo exterytorjalności. Tak było z terenami, zwanymi „Molino grazioli", tak było z terenami „Carini" tak jest obecnie z terenem, nabytym przez wspomniane Stowarzyszenie.

Przeciwko republice żydowskiej.

BERLIN 12-go kwietnia (Rps.)— Główny zarząd znanej organizacji żydowskiej, O. R. T. komunikuje, że Towarzystwo to, mające na celu popularyzowanie wśród ludności żydowskiej rolnictwa, niema nic wspólnego z sowieckim projektem organizacji republiki żydowskiej na wybrzeżu morza Czarnego. Zarząd uważa, że podobny projekt może tylko zaszkodzić sprawie żydowskiej i protestuje przeciwko jego urzeczywitnieniu.

Sowiecki instytut gazowy.

BERLIN 12.IV. (P. A. T.) P. R. W Petersburgu powstało zorganizowane przez rząd sowiecki wojskowe laboratorjum chemiczne do badań nad gazami trującemi. Jednocześnie Związek zwolenników wojny gazowej nawołuje do zbierania składek na wytwarzanie gazów trujących.

Ze świata.

700 lecie Ś-go Tomasza z Akwinu.

W maju Neapol obchodzić będzie uroczyście 700 letnią rocznicę pamiątkową św. Tomasza z Akwinu. Równocześnie obchodzone będzie święto uniwersytetu neapolitańskiego istniejącego lat 700. Z tej okazji podwójnej uczony świat włoski przygotowuje w Neapolu Międzynarodowy kongres filozoficzny. Wobec tego, że kardynał Mercier nie może przybyć na otwarcie kongresu, wstępne przemówienie wygłosi znakomity Franciszkanin, prof. Agostino Gemelli, założyciel słynnego uniwersytetu katolickiego w Medjolanie, autoror wielu dzieł zakresu filozofji.

Nowy model aeroplanu pasażerskiego.

W kołach fachowych ogromne zainteresowanie wzbudził demonstrowany niedawno nowy model duńskiego aeroplanu pasażerskiego, wykonanego całkowicie z metalu. Dwa motory przedstawiają siłę 20 koni, szybkość lotu—210 klm. na godzinę. Aeroplan ten mieści 12 pasażerów i bagaż.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego działu A sądu okręgowego we Włocławku w dn. 4 kwietnia 1924 r. wciągnięto następującą firmę pod Nr. 1940 **„Sklep kolonjalno - galanteryjny „Orient"** Moszkowicz i Majerczak. Celem spółki jest prowadzenie detalicznego handlu towarami kolonjalne mi delikatesami i galanterią. Siedziba spółki znajduje się we Włocławku, ul. Cyganka 22. Spółka rozpoczęła działalność 15 lutego 1924 roku. Spólnikami sa: Józef Moszkowicz (ul. Tumska 11) i Izrael Majerczak (ul. Gęsia 3) zam. we Włocławku. Spółka firmowa. Zarząd i kierownictwo interesami spółki należy do obu spólników. Wszelkie zobowiązania, weksle, przekazy, indosy wekslowe, cesie, czeki, pełnomocnictwa i inne dokumenty w imieniu firmy zawierać i podpisywać będą obaj spólnicy łącznie pod stemplem firmy. Kupno i sprzedaż towarów, odbiór pieniędzy, listów poleconych, pakietów, przesyłek pieniężnych i wartościowych ma prawo uskuteczniać każdy ze spólników samodzielnie. Spółka zawarta została na czas nieokreślony. Wymówienie spółki winno nastąpić notarialnie na trzy miesiące naprzód przed rozpoczęciem nowego półrocza bilansowego.

OBWIESZCZENIE.

Stosownie do par. 10 Rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego z dnia 26.II-1921 r. w przedmiocie urządzenia i utrzymywania piekarń i sklepów z pieczywem, oraz wypieku chleba (Dz. Ustaw N. 26 poz. 151 z dnia 22.III-21 r.) P. P. właściciele piekarń winni przedstawić w Wydziale Zdrowia Magistratu m Włocławka, świadectwa lekarskie dotyczące wszystkich swych pracowników piekarskich a stwierdzające, że pracownicy ci są wolni od chorób zakaźnych, chorób skórnych i wobec tego mogą pracować w piekarni.

Świadectwa te mają być złożone do dnia 15 kwietnia 1924 r.

Pozatem zawiadamiam P. P. właścicieli piekarń, że od dnia 22 kwietnia 1924 r. ma być na każdym bochenku chleba umieszczona biała kartka z firmą piekarni zgodnie z par. 13 wyżej wymienionego rozporządzenia.

Wszyscy ci, którzy nie zastosują się do tego rozporządzenia zostaną pociągnięci do odpowiedzialności sądowej, a pieczywo zakwestjonowane podlegać będzie zatrzymaniu.

PREZYDENT: *(—) Krauze.*

Włocławek dn. 31 marca 1924 r.

L. III 1220-24.

Ogłoszenie Urzędowe.

Magistrat m. Włocławka podaje niniejszym do publicznej wiadomości, że w myśl art. 80 Ustawy o podatku **przemysłowym** jest do przejrzenia w Magistracie pokój Nr. 15 w godzinach biurowych (od 9-ej do 3-ej), w przeciągu czterech tygodni od dnia ogłoszenia niniejszego imienna lista płatników podatku **przemysłowego** z oznaczeniem kwot, ustalonego przez Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych, we Włocławku obrotu i przypadającego podatku za II-gie półrocze 1923 r.

PREZYDENT: *(—) Krauze.*

Włocławek, d. 12 kwietnia 1924 r.

OGŁOSZENIA DROBNE.

REDAKTOR: KS. JAN KOBIERSKI CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.